

BRUSSEL HOOFDSTAD

**VERENIGDE VERGADERING
VAN DE
GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

GEWONE ZITTING 1990-1991

22 JANUARI 1991

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

ter opstelling van een jaarverslag
over de armoede in
het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest

(Ingediend door mevrouw de T'Serclaes)

TOELICHTING

Dames en heren,

Sociale hulp, overheids- of privé-hulp, moet beogen elkeen zijn zelfstandigheid en waardigheid als persoon te geven; de acties die ter zake worden ondernomen, moeten aan deze doelstellingen tegemoetkomen. Armoedebestrijding is één er van en vormt een hoofddoelstelling en -uitdaging voor ons Gewest.

Op het ogenblik dat men de inspanningen op de voorgrond stelt om het belang van ons Gewest te bevorderen op het vlak van de economie en de essentiële rol ervan in Europa en de wereld van morgen, moet het lot van de minstbedeelden ons als wetgever en de overheden in het algemeen aanspreken.

Een recente studie van het Bureau voor Statistieken van de Europese Gemeenschappen (Eurostat) heeft trouwens aangetoond dat het nodig is dat de overheden het probleem van de armoede aanpakken, ook al heeft de armoede in de EEG de neiging op een zelfde peil te blijven.

BRUXELLES-CAPITALE

**ASSEMBLEE REUNIE
DE LA COMMISSION
COMMUNAUTAIRE
COMMUNE**

SESSION ORDINAIRE 1990-1991

22 JANVIER 1991

PROPOSITION D'ORDONNANCE

visant à l'élaboration d'un rapport annuel
sur l'état de la pauvreté dans
la Région de Bruxelles-Capitale

(Déposée par Mme de T'Serclaes)

DEVELOPPEMENTS

Mesdames et Messieurs,

L'aide sociale qu'elle soit publique ou privée doit viser à rendre à chacun son autonomie et sa dignité de personne; les actions qui sont menées sur le terrain doivent rencontrer ces objectifs. Parmi ceux-ci, la lutte contre la pauvreté constitue certainement un objectif et un défi majeurs pour notre Région.

A l'heure où l'on met en exergue les efforts en vue de promouvoir l'importance de notre Région dans le domaine économique et son rôle essentiel dans l'Europe et le monde de demain, le sort des plus défavorisés doit interpeller le législateur que nous sommes et les pouvoirs publics en général.

Une récente étude de l'Office de Statistiques des Communautés européennes (Eurostat) a d'ailleurs mis récemment en évidence la nécessité pour les autorités publiques de prendre en charge la problématique de la pauvreté, même si dans la CEE la pauvreté tend à se stabiliser.

Diegenen die het meest onder armoede te lijden hebben zijn de kinderen, de bejaarden, de grote gezinnen (meer dan vier kinderen) en de alleenstaande ouders. Ter zake kunnen we herinneren aan een studie van het Staatssecretariaat voor Sociale Emancipatie uit 1987, waaruit blijkt dat voor de periode 1981-1986 vooral de alleenstaande vrouwen met kinderen van het bestaansminimum leefden. De Eurostat-studie bevestigt deze studie, aangezien België erin voorkomt als één van de vijf Staten waar het armoedepercentage duidelijk hoger ligt dan het nationaal gemiddelde wanneer het gezinshoofd een vrouw is. Talrijke redenen verklaren dit verschijnsel, maar de experts zijn het algemeen eens over het feit dat de gezinscrisis een belangrijke bron van verarming is.

In 1988 liep meer dan één huwelijk op drie uit op een echtscheiding, waarbij onderhoudsgeld werd toegekend; 40 % van deze onderhoudsgelden worden echter niet of heel onregelmatig betaald, hetgeen bij ons heeft geleid tot een meerderheid aan vrouwen in het armoedebestand, waarvan dikwijls ook de kinderen de ongelukkige gevolgen dragen.

We kunnen niet bij de pakken blijven zitten wanneer we zoiets vaststellen.

Er werden wel talrijke positieve acties gevoerd ter bevordering van bijvoorbeeld de sociale inschakeling, de beroepsopleiding en -inschakeling voor de minstbedeelden, de gezondheid van jonge kinderen, de huisvesting van de daklozen, de verbetering van de huisvesting en het leefmilieu, de strijd tegen het analfabetisme.

Maar deze inspanningen die door deze of gene worden geleverd op het vlak van sociale hulp en vooral, wat ons betreft, op het vlak van de armoedebestrijding, zijn niet doeltreffend genoeg; de Eurostat-statistieken blijken dit te bevestigen, aangezien in de periode 1980-1985 de armoede in ons land relatief weinig terugliep (minder dan 1 %), terwijl in Frankrijk en Spanje de terugloop veel groter was (van 10,3 naar 8,7 miljoen mensen in Frankrijk) (1).

Dus om hieraan iets te doen moet men ervoor zorgen dat in Brussel de door de acteurs gevoerde acties tegen de armoede beter gekend, geëvalueerd en gecoördineerd worden.

(1) Deze studie bepaalt als arm, een gezin dat minder dan 50 % uitgeeft van hetgeen een gemiddeld gezin van het land uitgeeft.

Les catégories de personnes les plus touchées par la pauvreté sont les enfants, les personnes âgées, les familles très nombreuses (plus de quatre enfants) et les familles monoparentales. On peut à ce sujet rappeler qu'une étude du Secrétariat d'Etat à l'Emancipation Sociale en 1987 faisait apparaître pour la période 1981-1986, que les femmes seules avec des enfants étaient les principales bénéficiaires du minime. L'étude d'Eurostat vient confirmer cette étude puisque la Belgique y fait partie des cinq Etats dans lesquels le taux de pauvreté est largement supérieur à la moyenne nationale lorsque le chef de ménage est une femme. Les raisons de ce phénomène sont multiples mais les experts s'accordent généralement pour affirmer que la crise de l'institution familiale a été une source importante de paupérisation.

Ainsi, en 1988, plus d'un mariage sur trois s'est soldé par un divorce donnant lieu à l'attribution de pensions alimentaires; or, plus de 40 % de ces pensions ne sont pas payées ou très irrégulièrement, ce qui, chez nous, a contribué à une féminisation de la pauvreté dont très souvent les enfants subissent aussi les malheureuses conséquences.

Nous ne pouvons demeurer inactifs face à ces constats.

Certes, on doit souligner que nombre d'actions positives ont déjà été entreprises, visant par exemple à promouvoir l'insertion sociale, la formation et l'insertion professionnelles des plus démunis, la santé des jeunes enfants, le logement des sans abri, l'amélioration de la qualité de l'habitat et de l'environnement, la lutte contre l'analphabétisation.

Mais ces efforts entrepris par les uns et les autres dans le secteur de l'aide sociale et plus particulièrement, en ce qui nous concerne, de la lutte contre la pauvreté, n'ont pas atteint un niveau d'efficacité optimale; les statistiques d'Eurostat semblent le confirmer, puisque pour la période 1980-1985 la diminution de la pauvreté a été relativement faible dans notre pays (moins de 1 %) alors qu'en France et en Espagne, la diminution était beaucoup plus importante (de 10,3 à 8,7 millions de personnes en France) (1).

Dès lors, afin de remédier à cet état de fait, il importe de veiller à encourager à Bruxelles une meilleure connaissance, une meilleure évaluation et une meilleure coordination des actions menées sur le terrain par les différents acteurs s'occupant de lutte contre la pauvreté.

(1) Selon cette étude, est pauvre un ménage qui dépense moins de 50 % des dépenses d'un ménage national moyen.

Deze ordonnantie beoogt deze doelstelling en voorziet in :

1. de opstelling van een jaarlijks activiteitenverslag van de OCMW's;
2. de organisatie van een jaarlijkse ronde tafel om de resultaten uit de verslagen te analyseren en in overleg actieplannen op te stellen;
3. de mededeling van het verslag en de resultaten van de ronde tafel aan de Verenigde Vergadering ten einde een debat toe te laten over de armoede, de evolutie ervan en de middelen om er tegen te kampen.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Geen bijzondere opmerkingen bij dit artikel.

Artikel 2

Inzake het toezicht op de OCMW's, lijkt het aangewezen deze laatste te vragen een jaarlijks activiteitenverslag op te stellen om een zo volledig mogelijk beeld van de armoede in Brussel te verkrijgen.

De precieze inhoud van het verslag wordt door het Verenigd College bepaald; deze ordonnantie beperkt zich tot het vastleggen van de minimale en algemene vereisten.

De OCMW's krijgen een actieve rol aangezien hen gevraagd wordt voorstellen te doen om de armoedebestrijding te verbeteren.

Het bovenvermelde verslag staat uiteraard los van het verslag dat de OCMW's moeten maken met toepassing van artikel 89 van de wet van 8 juli 1976, bij wet van 9 december 1988 gewijzigd.

Artikel 3

De organisatie van een jaarlijkse ronde tafel zal de acteurs te velde toelaten jaarlijks de armoede en de evolutie ervan in het Brusselse Gewest te ontleden en de verschillende bestaande initiatieven te onderzoeken om ze te evalueren en zonodig gezamenlijke acties te plannen.

Deze ronde tafel heeft als hoofddoel de betrokken acteurs voor een gemeenschappelijk beleid warm te maken.

La présente ordonnance poursuit cet objectif en prévoyant :

1. l'élaboration d'un rapport annuel d'activités émanant des CPAS;
2. l'organisation d'une table ronde annuelle en vue d'analyser les résultats des rapports et d'élaborer des plans d'action concertés;
3. le dépôt du rapport et des résultats de la table ronde sur le bureau de l'Assemblée réunie en vue de permettre un débat sur la pauvreté, son évolution et les moyens d'y faire face.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er

Cet article n'appelle pas d'observation particulière.

Article 2

Dans le cadre de la tutelle sur les CPAS, il paraît opportun de demander à ces derniers un rapport annuel de leurs activités afin d'obtenir une photographie aussi complète que possible de l'état de la pauvreté à Bruxelles.

Le contenu précis de ce rapport est laissé à l'appréciation du Collège réuni, la présente ordonnance se contentant de définir des exigences minimales et générales.

Un rôle actif est octroyé aux CPAS puisqu'il leur est demandé d'émettre des suggestions pour améliorer la lutte contre la pauvreté.

Le rapport susmentionné est bien entendu indépendant de celui que les CPAS sont tenus de dresser en application de l'article 89 de la loi du 8 juillet 1976, modifiée par la loi du 9 décembre 1988.

Article 3

L'organisation d'une table ronde annuelle permettra aux acteurs sur le terrain de procéder à une analyse annuelle de la situation de la pauvreté en Région bruxelloise et de son évolution, de prendre en compte les différentes initiatives existantes en vue d'en faire l'évaluation et de prévoir s'il échet des actions concertées.

Le but essentiel de cette table ronde est de mobiliser les acteurs concernés autour d'une politique commune.

Deze ronde tafel wordt georganiseerd in samenwerking met het Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie. Op die wijze wil men de rol van het Centrum verbeteren en er een echte plaats voor studie en overleg van maken voor het sociaal beleid dat in het Brusselse Gewest in het kader van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie gevoerd wordt, en dit Centrum als een echte partner zien voor het openbaar sociaal en privé-leven in Brussel.

Artikel 4

Om te vermijden dat de besluiten van de ronde tafel dode letter blijven, is het aangewezen het Verenigd College te vragen jaarlijks de Verenigde Vergadering de resultaten van de analyse van de verslagen van de OCMW's mede te delen, samen met de resultaten van de ronde tafel.

Artikel 5

Geen bijzondere opmerkingen bij dit artikel.

Cette table ronde est organisée en collaboration avec le Centre de Documentation et de Coordination Sociale. On entend ainsi promouvoir le rôle du Centre comme véritable lieu d'études et de concertations pour la politique sociale menée en Région bruxelloise dans le cadre de la Commission communautaire commune et considérer ce Centre comme un véritable partenaire dans la vie sociale publique et privée à Bruxelles.

Article 4

Afin d'éviter que les conclusions de la table ronde ne demeurent lettre morte, il convient de demander annuellement au Collège réuni de venir présenter à l'Assemblée réunie les résultats de l'analyse des rapports fournis par les CPAS ainsi que les résultats de la table ronde.

Article 5

Cet article n'appelle pas d'observation particulière.

Nathalie de T'SERCLAES

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 59bis, paragraaf 4bis, lid 2, van de Grondwet.

Artikel 2

Ongeacht het feit dat ze een verslag moeten opstellen met toepassing van artikel 89 van de wet van 8 juli 1976 (gewijzigd bij wet van 29 december 1989), leggen de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW's) een jaarlijks activiteitenverslag aan het Verenigd College voor.

Dit verslag waarvan het Verenigd College de juiste inhoud bepaalt, bevat in ieder geval :

1. het totaal aantal personen die het bestaansminimum genieten, met precisering van :
 - a) de verschillende categorieën wettelijke begunstigen;
 - b) het aantal mannen en vrouwen die een uitkering genieten en het aantal kinderen dat ze ten laste hebben;
 - c) de leeftijd van de begunstigen en deze van de kinderen die ze ten laste hebben;
 - d) het aantal nieuwe dossiers omtrent het bestaansminimum per jaar;
 - e) het aantal afgesloten dossiers omtrent het bestaansminimum per jaar;
2. het aantal ontvangen aanvragen tot hulp en het aantal alsmede het voorwerp van de aanvragen die werden geweigerd dan wel aanvaard;
3. het aantal en het soort voorschotten op sociale toelagen;
4. het aantal hertewerkstellingen in toepassing van artikel 60, § 7, of 61 van de wet van 8 juli 1976, of bij aanwending van andere formules welke worden gepreciseerd;
5. de specifieke verwezenlijkingen van het OCMW ter bestrijding van de sociale uitsluiting;
6. de eventuele voorstellen ter verbetering van de armoedebestrijding;
7. het aantal veroordelingen van de OCMW's bij de Beroepskamer;
8. het aantal veroordelingen van de OCMW's door de Arbeidsrechtbank.

Artikel 3

Het Verenigd College stelt, in samenwerking met het Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie, een syntheseverslag van de verschillende ontvangen verslagen op.

PROPOSITION D'ORDONNANCE

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 59bis, paragraphe 4bis, alinéa 2, de la Constitution.

Article 2

Nonobstant le rapport qu'ils sont tenus de dresser en application de l'article 89 de la loi du 8 juillet 1976 (modifiée par la loi du 29 décembre 1989), les Centres Publics d'Aide Sociale (CPAS) adressent au Collège réuni un rapport annuel d'activités.

Ce rapport dont le contenu précis est arrêté par le Collège réuni, comprend en tout cas :

1. le nombre total de personnes bénéficiant du minimum de moyens d'existence, en précisant :
 - a) les différentes catégories légales de bénéficiaires;
 - b) le nombre d'hommes et de femmes bénéficiaires ainsi que le nombre d'enfants à leur charge;
 - c) l'âge des bénéficiaires et celui des enfants à leur charge;
 - d) le nombre de nouveaux dossiers minimex par an;
 - e) le nombre de dossiers minimex clôturés par an;
2. le nombre et l'objet des demandes d'aides reçues, ainsi que le nombre et l'objet des demandes d'aides acceptées et refusées;
3. le nombre et le type des avances sur allocations sociales;
4. le nombre de remises au travail en application de l'article 60, § 7, ou 61 de la loi du 8 juillet 1976, ou par le recours à d'autres formules à préciser;
5. les réalisations spécifiques du CPAS visant à lutter contre l'exclusion sociale;
6. des éventuelles suggestions visant à l'amélioration de la lutte contre la pauvreté;
7. le nombre de condamnations du CPAS à la Chambre de Recours;
8. le nombre de condamnations du CPAS au Tribunal du Travail.

Article 3

Le Collège réuni, en collaboration avec le Centre de Documentation et de Coordination Sociale, élabore un rapport de synthèse des différents rapports reçus.

Het organiseert jaarlijks een ronde tafel waarop de te velde actieve partners – openbare of privé – en de betrokken welzijnswerkers volgens de door het Verenigd College bepaalde modaliteiten worden uitgenodigd.

Deze ronde tafel moet, op basis van het vermelde synthesesstuk, de resultaten ontleiden en gezamenlijke acties bespreken om de armoede in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest te bestrijden.

Artikel 4

Het in artikel 3 vermelde syntheseverslag, de besluiten van de ronde tafel, en onder andere de gezamenlijke acties die worden ondernomen, worden door het Verenigd College aan de Verenigde Vergadering medegedeeld om in deze Vergadering een debat toe te laten over de armoede, de evolutie ervan en de middelen om haar te bestrijden.

Artikel 5

Het Verenigd College bepaalt alle modaliteiten die voor de toepassing van deze ordonnantie nodig zijn.

10 december 1990.

Il organise annuellement une table ronde à laquelle seront invités les partenaires actifs sur le terrain, qu'ils soient publics ou privés, ainsi que les travailleurs sociaux concernés, selon les modalités que le Collège réuni détermine.

Cette table ronde est chargée, sur base du document de synthèse précité, d'analyser les résultats et de débattre d'actions concertées à mener en vue de lutter contre la pauvreté dans la Région de Bruxelles-Capitale.

Article 4

Le rapport de synthèse mentionné à l'article 3, les conclusions de la table ronde, et notamment les projets d'actions concertées qui s'en seraient dégagés, sont déposés par le Collège réuni sur le bureau de l'Assemblée réunie en vue de permettre un débat au sein de cette Assemblée, sur la pauvreté, son évolution et les moyens d'y faire face.

Article 5

Le Collège réuni détermine toutes autres modalités nécessaires à l'application de la présente ordonnance.

10 décembre 1990.

Nathalie de T'SERCLAES
Serge MOUREAUX
Armand DE DECKER
Didier VAN EYLL
Marie NAGY
Walter VANDENBOSSCHE
Annemie NEYTS-UYTTEBROECK
Michiel VANDENBUSSCHE
Jan DE BERLANGEER
Dolf CAUWELIER

